[2024] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 445: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 751

ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

(2024 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 10999)

03 ਅਕਤੂਬਰ 2024

[ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ* ਅਤੇ ਕੇ.ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 17 ਜੁਲਾਈ 2017 ਨੂੰ "ਖ਼ਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਰੱਦ) ਐਕਟ, 2017" ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦੇ ਇਹ ਹਨ: ਕੀ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਇਲਾਜ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ; ਕੀ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਮਾਨੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਿਰਲੇਖ†

ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਰੱਦ) ਐਕਟ, 2017 – ਕੀ ਕਿਸੇ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸਥਾਪਤ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਇਕਾਈ ਜਾਂ ਇਕੱਲੇ ਉੱਦਮ ਜਾਂ ਇਕੱਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ – ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅੰਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਇਕਾਈ ਜਾਂ ਉੱਦਮ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਸਮੂਹ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ – ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਇਕਾਈ ਜਾਂ ਉੱਦਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ – ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦੀ/ਵਿਧਾਨਕ ਬਹਿਸਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ – ਨਾਲ ਹੀ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਕਾਈ, ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਉੱਦਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਇਸਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਸੰਸਦੀ ਬਹਿਸਾਂ,ਆਦਿ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਅਤੇ

---

* ਲੇਖਕ

ਅਤਿਅੰਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ – ਇਹ ਇਹ ਉਦੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਪਾਇਆ - ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ 2016 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਇਕੱਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 16 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਤਕਰੇਪੂਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਵਾਬ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਸੀ ਜੋ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1) - ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਚਰਚਾ ਹੋਈ ਸੀ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹੜੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਕਿਉਂਕਿ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਸੰਬੰਧੀ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠੇ। ਉਕਤ ਚੁਣੌਤੀ - ਇਸ ਲਈ, ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1) ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀਆਂ 16 ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1) ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਵਿਤਕਰਾਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 48, 53, 58, 59]

ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਰੱਦ) ਐਕਟ, 2017 - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਧਾਰਾ 14 - ਕੀ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ (ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਰੱਦ) ਐਕਟ, 2017) ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਮਾਨੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਖਾਲਸਾ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 2016 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਇਸਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਪਰਛਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ - ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 1892 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ - ਨਕਸ਼ੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਕੈਂਪਸ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੀ

ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ - ਉਕਤ ਨਕਸ਼ੇ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ 1892 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਰਾਸਤੀ ਇਮਾਰਤ - ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਾਨਤਾ ਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਿਸ ਨੀਂਹ ਨੂੰ ਛਾਂ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਖਾਲਸਾ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਮਾਨੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ - ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 64, 65]

ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਰੱਦ) ਐਕਟ, 2017 - ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 2016 - ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੀਤੀ, 2010 - ਕੀ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਰੱਦ) ਐਕਟ, 2017 ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਰੱਦ) ਐਕਟ, 2017 ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੰਨ ਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 2016 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ 29.05.2017 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 66(iii)]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਧਾਰਾ 14 - ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਨਾਲ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਵਹਾਰ - ਚਰਨਜੀਤ ਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [1950] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 869 - ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। [ਪੈਰਾ 26-39]

ਕੇਸ ਲਾਅ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਚਿਰੰਜਿਤ ਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [1950] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 869: 1950 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 833: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1951 ਐਸ.ਸੀ 41; ਡੀ.ਐਸ. ਰੈਡੀ ਬਨਾਮ ਚਾਂਸਲਰ, ਓਸਮਾਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ [1967] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 214: 1966 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 259; ਐਸ.ਪੀ. ਮਿੱਤਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [1983] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 729: (1983) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 51: 1982 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 81; ਸ਼ਯਾਰਾ ਬਾਨੋ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ [2017] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 797: (2017) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1: 2017 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 785 - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

ਚੰਦਨ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਘੋਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ [2021] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 720: (2022) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 453: 2021 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 516; ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਾਊਥ ਇੰਡੀਅਨ ਰਿਵਰ ਇੰਟਰਲਿੰਕਿੰਗ ਐਗਰੀਕਲਚਰਿਸਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ [2021] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 479: (2021) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 534: 2021 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 777; ਧਰਮ ਦੱਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ [2003] ਸਪੋਰਟ 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 151: (2004) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 712: 2003 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 667; ਪੀ. ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [2008] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1 (2008) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1: 2008 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 607; ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਵੰਡ, 2012 ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 1 [2012] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 311: (2012) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1; ਅਜੈ ਹਸੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਖਾਲਿਦ ਮੁਜੀਬ ਸਹਿਰਾਵਰਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ [1981] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 79: (1981) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 722: 1980 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 218; ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਡਾਲਮੀਆ ਬਨਾਮ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਆਰ. ਤੇਂਦੋਲਕਰ [1959] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 279: [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਐਸ.ਸੀ. 538: 1959 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 279]; ਰਾਜਾ ਬੀਰਾ ਕਿਸ਼ੋਰ ਦੇਬ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ [1964] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 32 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਰੱਦ) ਐਕਟ, 2017; ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 2016; ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੀਵਿੰਗ ਕੰਪਨੀ (ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਜ਼) ਐਕਟ, 1950; ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਐਕਟ; ਕੰਪਨੀਆਂ ਐਕਟ; ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਪਲਾਈ ਐਕਟ; ਓਸਮਾਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਦੂਜਾ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1966; ਔਰੋਵਿਲ (ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਜ਼) ਐਕਟ, 1980; ਇੰਡੀਅਨ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਵਰਲਡ ਅਫੇਅਰਜ਼ ਐਕਟ, 2001; ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1860; ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਐਕਟ, 1956; ਦਿੱਲੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਐਸਟੈਬਲਿਸ਼ਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1946; ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ।

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਰੱਦ) ਐਕਟ, 2017; ਵਿਭਿੰਨ ਇਲਾਜ; ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਨ; ਵਾਜਬ ਵਖਰੇਵਾਂ; ਸੰਸਦੀ/ਵਿਧਾਨਕ ਬਹਿਸਾਂ; ਮਨਮਾਨੀ; ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14; ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਲਾਜ; ਵਿਤਕਰਾਤਮਕ ਚਰਿੱਤਰ; ਸਮਾਨ ਸੁਰੱਖਿਆ; ਕੁਪ੍ਰਬੰਧ; ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2024 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 10999.

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 01.11.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਜੋ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 17150 ਆਫ਼ 2017 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ

ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

ਪੀ.ਐਸ. ਪਟਵਾਲੀਆ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੇ. ਮਹਾਜਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ।
ਸ਼ਾਦਨ ਫਰਾਸਤ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਸਿਧਾਂਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਬੱਬਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੀਤਲ ਦੂਬੇ, ਰਵਿੰਦਰ ਅਗਰਵਾਲ, ਲੇਖ ਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

ਫੈਸਲਾ

ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ 1 ਨਵੰਬਰ 2017 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰ. 2017 ਦੇ 17150 (ਓ ਅਤੇ ਐਮ) ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 17 ਜੁਲਾਈ 2017 ਨੂੰ "ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਰੱਦ) ਐਕਟ 2017" ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਤੱਥ:

3. ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਇੱਕ ਤੰਗ ਕੰਪਾਸ ਵਿੱਚ ਹਨ।

3.1 ਸਾਲ 2010 ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੀਤੀ, 2010 ਬਣਾਈ।1

3.2 ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2 (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ.2 ਇੱਥੇ), ਜੋ ਕਿ 1892 ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਨੇ 2010 ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਵਿੱਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

3.3 5 ਮਾਰਚ 2011 ਨੂੰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਖਾਲਸਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਰਾਦਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।3

---

1 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "2010 ਨੀਤੀ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

2 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਖਾਲਸਾ ਸੁਸਾਇਟੀ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

3 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

4 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "2016 ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

3.4 7 ਨਵੰਬਰ 2016 ਨੂੰ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 20164 (2016 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 44) ਪਾਸ ਕੀਤਾ। 2016 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ 7 ਨਵੰਬਰ 2016 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 17 ਨਵੰਬਰ 2016 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਐਕਸਟਰਾਆਰਡੀਨਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

3.5 ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਇੱਥੇ), ਆਪਣੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 26 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਰਸ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ 215 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ 2016-17 ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3.6 18 ਜਨਵਰੀ 2017 ਨੂੰ, ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2010 ਦੀ ਨੀਤੀ, 2016 ਐਕਟ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ5 ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਹਨ।

3.7 6 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017 ਨੂੰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਮੂਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। 17 ਮਈ 2017 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਇਹੀ ਗੱਲ ਦੁਹਰਾਈ ਗਈ।

3.8 30 ਮਈ 2017 ਨੂੰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ 2016 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਰੱਦ) ਐਕਟ 2017 ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।6 ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਨੂੰ 4 ਜੁਲਾਈ 2017 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 17 ਜੁਲਾਈ 2017 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਐਕਸਟਰਾਆਰਡੀਨਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

3.9 6 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017 ਅਤੇ 17 ਮਈ 2017 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੱਤਰਾਂ, ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਸੋਸਾਇਟੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਅਪੀਲਕਰਤਾ"

---

5 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ." ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

6 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2017 ਦਾ ਨੰਬਰ 17150 (ਓ ਅਤੇ ਐਮ)।

3.10 1 ਨਵੰਬਰ 2017 ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਉਠਦੀ ਹੈ।

ਬੇਨਤੀਆਂ:

4. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ.ਐਸ. ਪਟਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ (ਏ.ਏ.ਜੀ.) ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਾਦਨ ਫਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਪਟਵਾਲੀਆ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੀ, ਬਦਨੀਤੀ, ਪੱਖਪਾਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।

6. ਸ਼੍ਰੀ ਪਟਵਾਲੀਆ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਦਨੀਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਬਾਰੇ "ਛੋਹ" ਵਾਲੇ ਹਨ, ਕਿ ਉਹ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਦਰਜੇ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦੇਣਗੇ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ 2017 ਵਿੱਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, 2016 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, ਉਕਤ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੂੰ 17 ਜੁਲਾਈ 2017 ਨੂੰ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮਿਲ ਗਈ।

7. ਸ਼੍ਰੀ ਪਟਵਾਲੀਆ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 2010 ਦੀ ਨੀਤੀ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ,

---

7 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਸ.ਓ.ਆਰ."ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

16 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 2010 ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਪਿਤ 16 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੀ, ਪੱਖਪਾਤੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

8. ਸ਼੍ਰੀ ਪਟਵਾਲੀਆ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ ਵਾਲੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ 7 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕਾਰਨ "ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ" ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਸਓਆਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਖਾਲਸਾ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 2016 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਇਸਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਪਰਛਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ 1892 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੂਹੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਕਾਲਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਫਾਰਮੇਸੀ, ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਵੂਮੈਨ ਲਈ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤਿੰਨੇਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1) ਨੇ ਕਈ ਹੋਰ ਕਾਲਜਾਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ/ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ SOR ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਰਕ ਕਿ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਤੱਥਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ 'ਤੇ ਬਣਿਆ ਹੈ।

9. ਸ਼੍ਰੀ ਪਟਵਾਲੀਆ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੀ, ਪੱਖਪਾਤੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਯਾਰਾ ਬਾਨੋ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ) 8 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ

---

8 [2017] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 797 : (2017) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1 : 2017 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 785

(ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ) 8 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਮਾਨੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਾਲੇ ਭਿੰਨਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਮਾਨੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

10. ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਏਏਜੀ ਸ਼੍ਰੀ ਫਰਾਸਤ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਗਿਆਯੋਗ ਹੈ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1) ਨੂੰ 2010 ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

11. ਵਿਦਵਾਨ ਏਏਜੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਹੈ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੋਝ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਰਗੀਕਰਨ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਸਦੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਵਿਰਾਸਤੀ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। "ਖਾਲਸਾ" ਨਾਮ ਦੀ ਪਛਾਣ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਦਰਜੇ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

12. ਵਿਦਵਾਨ ਏਏਜੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਇੱਕੋ ਹੀ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਰੀਖਕ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਝਣ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਾਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜਿਕ-ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਇਸਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੋਰ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਸੋਸਾਇਟੀ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 2) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲ ਵਧੇਰੇ ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਸਰੋਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੁੱਲ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ,

ਉਹ ਚੰਦਨ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਘੋਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ 9 ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਾਊਥ ਇੰਡੀਅਨ ਰਿਵਰ ਇੰਟਰਲਿੰਕਿੰਗ ਐਗਰੀਕਲਚਰਿਸਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।10

13. ਸ਼੍ਰੀ ਫਰਾਸਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 2016 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਨੇ ਉਕਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਾਲਜ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਸਨ, ਦੂਜੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਵਿਚਾਰ:

14. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 2010 ਦੀ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। 2010 ਦੀ ਨੀਤੀ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਸਵੈ-ਵਿੱਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। 2010 ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਸਵੈ-ਵਿੱਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ, ਸਾਬਕਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਅਸਲ ਪ੍ਰਮੋਟਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਇੱਕ ਤਰਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

15. 2010 ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਖਾਲਸਾ ਸੋਸਾਇਟੀ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 2) ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 5 ਮਾਰਚ 2011 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਖਾਲਸਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਇਰਾਦਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

---

9 [2021] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 720 : (2022) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 453 : 2021 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 516

10 [2021] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 479 : (2021) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 534 : 2021 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 777

16. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 2016 ਐਕਟ 7 ਨਵੰਬਰ 2016 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। 2016 ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ.ਓ.ਆਰ. ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੀਤੀ - 2010 ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੈ-ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਲਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ, ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਆਦਿ ਦੇ ਜਨਰਲ ਹੈੱਡਾਂ ਅਧੀਨ ਸਿੱਖਿਆ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ, ਜੀਵਨ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਰਸਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

2. ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਸਵੈ-ਵਿੱਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ, ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਆਦਿ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕਸਾਰ ਸੈੱਟ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, 'ਦ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਿੱਲ- 2016' ਦੇ ਐਲਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ।

17. 2016 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1) ਨੂੰ ਯੂਜੀਸੀ ਵੱਲੋਂ 15 ਫਰਵਰੀ 2017 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ, ਇਸਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸਦਾ ਨਾਮ ਯੂਜੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਯੂਜੀਸੀ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ) ਨਿਯਮਾਂ, 2003 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

18. ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪ੍ਰੈਲ, 2017 ਤੋਂ, ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

19. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 30 ਮਈ 2017 ਨੂੰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ 2016 ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ 4 ਜੁਲਾਈ 2017 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮਿਲੀ ਅਤੇ 17 ਜੁਲਾਈ 2017 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ (ਅਸਧਾਰਨ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

20. ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਦਾ ਐਸ.ਓ.ਆਰ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ

ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਰੱਦ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 2017 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 2016 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਖਾਲਸਾ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 2016 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਇਸਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਪਰਛਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ।"

21. ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"ਭਾਰਤ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਅਠੱਤੀਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ: -

1. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਰੱਦ) ਐਕਟ, 2017 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਇਹ 30 ਮਈ, 2017 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

2. ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 2016 (2016 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 44), ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: -

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਢੁਕਵੇਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਪਹੁੰਚੇ।

3. ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਰੱਦ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 2017 (ਪੰਜਾਬ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰ. 1 ਆਫ 2017), ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

22. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ 2010 ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਧੀਨ 2016 ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ, ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ 2016

ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਇਕਾਈ/ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਭਾਵ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ।

23. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਬਦਨੀਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਦਰਅਸਲ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, 8 ਅਗਸਤ 2018 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

24. ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਨਾਲ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਵਹਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਕੀ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਮਾਨੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਏ. ਕੀ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?

25. ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

26. ਚਿਰੰਜੀਤ ਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 11 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਇੱਕ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੀਵਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ 12 ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ

---

11 [1950] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 869 : 1950 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 36

12 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਿੱਲ ਦੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੀਵਿੰਗ ਕੰਪਨੀ (ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨਜ਼) ਐਕਟ, 1950 ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।13 ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਐਕਟ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

27. ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਈ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਰੋਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਉਕਤ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 3:2 ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

28. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੀ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿੱਥੇ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੋਸ਼ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਉਕਤ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਨੂੰ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਲਾਜ" ਦੇਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਕਤ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਈਦ ਫਜ਼ਲ ਅਲੀ, ਜੇ. (ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

".....ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਹ ਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜਾ ਦਖਲ ਦੇਣ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੋਰਸ ਨਹੀਂ ਲੈਣ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ, ਹੋਰ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਿੱਥੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਦਨ ਦੇ ਫਲੋਰ 'ਤੇ ਹੋਈ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੁਣਾਈ ਅਤੇ ਕਤਾਈ ਮਿੱਲਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਲਗਭਗ 35 ਸੀ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ

---

13 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਕਪਾਹ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਕੁਝ ਓਵਰਸਟਾਕ ਕਾਰਨ, ਕੁਝ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਾਰਨ। ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਸਪਾਂਸਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਦਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਨੇ, ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੂਜੀਆਂ ਮਿੱਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ "ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਸਨ", ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ:

(1) ਇਹ ਅਦਾਰਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਹੋਵੇ। ਹਰੇਕ ਅਦਾਰਾ ਜਿਸਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(2) ਇਹ ਅਦਾਰਾ ਇੱਕ ਆਰਥਿਕ ਇਕਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਆਰਥਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦਾ ਚਾਰਜ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਦਾ ਪੈਸਾ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਆਰਥਿਕ ਇਕਾਈ 'ਤੇ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

(3) ਪਲਾਂਟਾਂ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਆਦਿ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਰਿਪੋਰਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਜਿਵੇਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਪੁਨਰ-ਸੁਰਜੀਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(4) ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ,

ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸਹੀ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਇੰਨਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਅਜਿਹੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਦਾਰੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। [ਸੰਸਦੀ ਬਹਿਸ, ਭਾਗ। III, ਨੰ. 14, 31-3-1950 ਪੰਨੇ 2394-95]

ਇਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਮਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ 13,000 ਕਾਮੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਿਫਟ, ਇਹ 25 ਤੋਂ 30 ਹਜ਼ਾਰ ਪੌਂਡ ਧਾਗਾ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਲੱਖ ਗਜ਼ ਕੱਪੜਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ 29-8-1949 ਨੂੰ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਦੋ ਸ਼ਿਫਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ

ਰਹੀ ਸੀ। ਮਿੱਲ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 25 ਲੱਖ ਗਜ਼ ਕੱਪੜਾ ਅਤੇ ਡੇਢ ਲੱਖ ਪੌਂਡ ਧਾਗਾ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ। 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭਅੰਸ਼ 525 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ੇਅਰ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ 100 ਰੁਪਏ ਸੀ, ਅਤੇ, 1948 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ 30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਘਾਟਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੋਰ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਤੱਥ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸ਼ੇਅਰਾਂ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਜੋ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸਨ, ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਪਲਾਈ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੰਟਰੋਲਰ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣਾ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਤੱਥ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਰਗ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਹੋਰ ਮਿੱਲਾਂ ਵੀ ਸਨ ਜੋ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਮਾਪਦੰਡ, ਜੋ ਕਿ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮਨਮਾਨੇ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਮਾਪਦੰਡ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਦੋਸ਼ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜੋ ਖੁਲਾਸੇ ਹੋਏ ਸਨ ਉਹ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ।

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ]

29. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਜ਼ਲ ਅਲੀ, ਜੇ. ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਐਕਟ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਦਨ ਦੇ ਫਲੋਰ 'ਤੇ ਇਸ

ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਲਗਭਗ 35 ਬੁਣਾਈ ਅਤੇ ਕਤਾਈ ਮਿੱਲਾਂ ਸਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਕਪਾਹ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਟਾਕ ਕਾਰਨ, ਕੁਝ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਾਰਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਮਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਅਤੇ 13,000 ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਆਰਥਿਕ ਇਕਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਸ਼ਿਫਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭਅੰਸ਼ 525/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ੇਅਰ ਸੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ 100/- ਰੁਪਏ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਨੇ ਘਾਟਾ ਦਿਖਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸ਼ੇਅਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ, ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਪਲਾਈ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੰਟਰੋਲਰ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀਤਾ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਰਗ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੂਜੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੀ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਦੇ 4 ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਨ।

30. ਮੁਖਰਜੀ, ਜੇ. (ਜੋ ਦੁਬਾਰਾ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ) ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ:

“ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਰੰਟੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਦੇ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਰਾਬਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਸਹੁੰ ਹੈ [ਯਿਕ ਵੋ

ਬਨਾਮ ਹੌਪਕਿੰਸ, 30 ਐਲ ਐਡ 220: 118 ਯੂਐਸ 356 ਪੰਨਾ 369 (1886) : 1886 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਯੂਐਸ ਐਸਸੀ 188]" (ਐਲ ਐਡ ਪੰਨਾ 226), ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਇੱਕੋ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬਰਾਬਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ [ਸਾਊਦਰਨ ਰੇਲਵੇ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰੀਨ, 54 ਐਲ ਐਡ 536: 216 ਯੂਐਸ 400 ਪੰਨਾ 1 'ਤੇ" 412 (1910) : 1910 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਯੂ.ਐਸ. ਐਸਸੀ 59] " (ਐਲ ਐਡ ਪੰਨਾ 539)। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀ ਚਾਰੀ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਿਯਮ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ [ਵਿਲਿਸ: ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਪੰਨਾ 580 'ਤੇ।]। ਇਹ ਬੁਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਵੇਗਾ: “ਜੇਕਰ ਇਹ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਰਗ, ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਰਗ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੂਜਿਆਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ [ਖਾੜੀ, ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਅਤੇ ਸੈਂਟਾ ਫੇ ਰੇਲਵੇ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਐਲਿਸ, 41 ਐਲ ਐਡ 666: 165 ਯੂ.ਐਸ. 150 'ਤੇ 159 (1897) : 1897 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਯੂ.ਐਸ. ਐਸ.ਸੀ 20] ....” (ਐਲ ਐਡ ਪੀ. 669 : ਯੂ.ਐਸ. ਪੀ.159) ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਕਲਪ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਰਗ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਘਿਣਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ; ਪਰ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਦੇ ਵੀ ਮਨਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੁਝ ਅਸਲ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਸਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਆਧਾਰ ਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ [ਸਾਊਦਰਨ ਰੇਲਵੇ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰੀਨ, 54 ਐਲ ਐਡ 536 : 216 ਯੂ.ਐਸ. 400 'ਤੇ ਪੀ.412 (1910) : 1910 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਯੂ.ਐਸ. ਐਸ.ਸੀ 59].

ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਪਰਖ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਐਕਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਐਕਟ ਭਾਰਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਖ਼ਤ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਖੁਦ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ

ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਆਰਡੀਨੈਂਸ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਸੀ, ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਚਾਰੀ ਦਾ ਤਰਕ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਈ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਕੰਪਨੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸਥਿਤ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਉਹੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ ਲਈ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਨੇੜਿਓਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਵਿਵੇਕ ਹੈ। ਇਹ ਅਮਰੀਕੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਬੋਝ ਉਸ ਉੱਤੇ ਹੈ ਜੋ ਇਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਿਡਲਟਨ ਬਨਾਮ ਟੈਕਸਾਸ ਪਾਵਰ ਐਂਡ ਲਾਈਟ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ।[ਮਿਡਲਟਨ ਬਨਾਮ ਟੈਕਸਾਸ ਪਾਵਰ ਐਂਡ ਲਾਈਟ ਕੰਪਨੀ, 63 ਐਲ ਐਡ 527: 249 ਯੂਐਸ 152, 157 (1919): 1919 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਯੂਐਸ ਐਸਸੀ 50]: (ਐਲ ਐਡ ਪੰਨਾ 531)

"... [ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ] ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਇਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਭਵ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੱਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਢੁਕਵੇਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।" (ਯੂਐਸ ਪੰਨਾ 157) ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇ ਜੋ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ ਗੈਰਵਾਜਬ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਸਪਿਨਿੰਗ ਅਤੇ ਵੀਵਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਚਾਰੀ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਮ ਗਿਆਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ, ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਪਰ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਹ ਕੁਝ ਅਸਾਧਾਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇ ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਝੁਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਧਿਰ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖਣ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਚੋਣ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਅਸਮਰਥਨਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਮਾਜ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਦਾ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਚਰਿੱਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਪੈਸਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਅਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਕਰੀਅਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਗੜਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਰਗ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਇੰਨਾ ਵਿਲੱਖਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਇਹ ਸਾਰੇ, ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਹੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਪਏ ਪਹਿਲੇ ਨਜ਼ਰੇ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਹ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਖਾਸ ਕੰਪਨੀ ਵਿਰੁੱਧ ਜੋ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਦੂਜੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਲੜੀ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜੋ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ, ਫਜ਼ਲ ਅਲੀ, ਜੇ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਤੱਥ ਸੱਚਮੁੱਚ ਅਸਧਾਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ

ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਢੁਕਵੀਂ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਜੋਖਮ ਭਰਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਸੋਚਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕੁਝ "ਅਜੀਬ" ਜਾਂ "ਅਸਾਧਾਰਨ" ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਪਣੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਵਰਗਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ [ਰੈਡਿਸ ਬਨਾਮ ਨਿਊਯਾਰਕ, 68 ਐਲ ਐਡ 690: 264 ਯੂਐਸ 292 (1924): 1924 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਯੂਐਸ ਐਸਸੀ 62]।" (ਐਲ ਐਡ ਪੰਨਾ 695)। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਦਾ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਚਰਿੱਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਪੈਸਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਸਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਅਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਕਰੀਅਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਗੜਨ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਰਗ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਅਜਿਹੇ ਵਿਲੱਖਣ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਇਹ ਸਾਰੇ, ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਹੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਉਸ ਬੋਝ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜੋ ਉਸ 'ਤੇ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਹ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।"

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ]

31. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਬਾਡੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਿਯਮ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ

ਕਰੇਗਾ। ਉਸਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮਾੜਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਰਗ, ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਰਗ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੂਜਿਆਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਵਾਂਗ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਯਾਨੀ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ, ਹਿਜ਼ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਿਜ਼ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇੱਕ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਰਗ ਵਜੋਂ ਮੰਨ ਕੇ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਹ ਕੁਝ ਅਸਾਧਾਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇ ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਿਜ਼ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਝੁਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਲਈ ਇਹ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਅਸਮਰਥਨਯੋਗ ਸੀ। ਹਿਜ਼ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਓ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਲਜ਼ਾਮ/ਬਿਆਨ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

32. ਪਤੰਜਲੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਅਤੇ ਦਾਸ, ਜੇਜੇ. ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਸਨ। ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਜੇ. ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

“ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਰਗ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਵਾਜਬ ਵਿਧਾਨਕ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਰਗ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਉਸ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਭਿੰਨਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 10 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸ਼ੇਅਰ

ਪੂੰਜੀ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਯੁਕਤ ਸਟਾਕ ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਬੋਝ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਐਕਟ, ਜੋ ਇਸ ਖਾਸ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਦੁਰਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੋਝ ਅਤੇ ਅਪਾਹਜਤਾਵਾਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਰੋਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੁਰਾਚਾਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ, ਜੋ ਕਿ ਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਬਦਨਾਮ ਸੰਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅਟੈਂਡਰ ਦੇ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਅੱਗੇ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਐਕਟ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਲਾਜ ਲਈ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਮਨਮਾਨੀ ਸੀ, ਅਰਜ਼ੀ ਅਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਅਨੁਮਾਨ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਐਕਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਵਾਲਾ ਵਿਤਕਰਾ ਵੱਡਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਧਾਨਕ ਦਖਲ ਲਈ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਲਈ, ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੂਲ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਅਤੇ 2 ਨੇ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਵਾਬੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਅਸਾਧਾਰਨ ਉਪਾਅ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਤੋਂ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਬੋਝ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ

ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਯੋਗਤਾਵਾਂ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਜਿਹਾ ਬੋਝ ਕਿਵੇਂ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਹੜਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਤਾਲਾਬੰਦੀਆਂ ਵੀ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ? ਕੀ ਉਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣਗੀਆਂ? ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ? ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉੱਤੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਉਣਾ ਜਿਸਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣਾ ਉਸ ਲਈ ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਅਸਲੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।"

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ]

33. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਜੇ. ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਯਾਨੀ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਰਗ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਉਸ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਭਿੰਨਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਵੈਧ ਹੋਵੇਗਾ।

34. ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬੋਝ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਵਾਜਬ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ।

35. ਉਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਭਰਿਆ ਵਿਤਕਰਾ ਵੱਡਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਧਾਨਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਕਿ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਯੋਗਤਾਵਾਂ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਜੋ ਉਸ ਲਈ ਮੰਨਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣਾ ਅਸੰਭਵ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਅਸਲੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਸੀ।

36. ਦਾਸ, ਜੇ., ਨੇ ਵੱਖਰੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

"..... ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਨੂੰ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਹਨ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਇਸ ਬੁਰਾਈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਇਹ ਆਧਾਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਵਿਆਪਕ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਇੰਨਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਸ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵਜੋਂ ਰਾਖਵਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਰਗ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਜੋ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਅਰਥਹੀਣ ਅਤੇ ਬਾਂਝ ਰੂਪ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਧਾਰਨਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਦਿਖਾਵੇ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੀ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ - ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ, ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਬੋਝ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਹ ਦਿਖਾ ਕੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ

ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲੇ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਦਿਖਾ ਕੇ ਕਿ ਐਕਟ, ਇਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਜੋ, ਇਸਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਜੋ ਦੂਜੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਖਾਸ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੋ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਕਥਿਤ ਬੁਰਾਈ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ]

37. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਨੂੰ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਹਨ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਇਸ ਬੁਰਾਈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਵਿਆਪਕ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਇੰਨਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਸ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ। ਉਸਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਵਰਗੀਕਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਬੋਝ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੀ ਸਨ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸਨ। ਉਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਹ ਦਿਖਾ ਕੇ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲੇ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਦਿਖਾ ਕੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਨੇ, ਇਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ ਜੋ, ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ, ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਜੋ ਦੂਜੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

38. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸਾਰੇ ਰਾਏ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ

ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਵਰਗੀਕਰਨ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਸੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

39. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬੋਝ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਬੋਝ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਾਲੇ ਵਰਗ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਬੋਝ ਛੱਡਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਰੱਖ ਕੇ ਬੋਝ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਉਸਨੂੰ ਅਸੰਭਵ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵੀ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਬੋਝ ਛੱਡਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ, ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੀ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।

40. ਡੀ.ਐਸ. ਰੈਡੀ ਬਨਾਮ ਚਾਂਸਲਰ, ਓਸਮਾਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ[14] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਓਸਮਾਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਦੂਜਾ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1966 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਮੂਲ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 13 ਏ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ, ਧਾਰਾ 13 ਏ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅੰਤਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ।

41. ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ:
"ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੂਜੀ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 13-ਏ, ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ

---

14 [1967] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 214 : 1966 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 259

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸਟੈਂਡ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਐਕਟ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਾਓ ਕਰਨਾ ਚੁਣਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਏ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 13-ਏ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਦੋ ਹੋਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋ ਹੋਰ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਆਂਧਰਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਵੈਂਕਟੇਸ਼ਵਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਏ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਖੁਦ ਧਾਰਾ 13-ਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਯਾਨੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ; ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੈਧ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਜੋਂ ਸਮੂਹਬੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਅਨੁਮਾਨਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਓਸਮਾਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮੂਹਬੱਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਜਾਂ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

.....

ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ, ਜਿਸਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਜੋ ਦੂਜੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਸੀ, ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਵਰਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਇੱਕ ਸਮਝਣਯੋਗ ਅੰਤਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਸਮਝਣਯੋਗ

ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

.....

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਸੋਧ ਐਕਟ (1966 ਦਾ ਐਕਟ 11) ਦੀ ਧਾਰਾ 5, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 13-ਏ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਵਿਤਕਰਾਪੂਰਨ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਥੇ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।"

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ]

42. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 13ਏ ਸਿਰਫ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਜੋ ਦੂਜੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਸੀ, ਨੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਵਰਗ ਬਣਾਇਆ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਜੋਂ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਰਗੀਕਰਣ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰ ਭਿੰਨਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਰਗ ਵਜੋਂ ਸਮੂਹਬੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਅਨੁਮਾਨਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਮਝਦਾਰ ਭਿੰਨਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

43. ਐਸ.ਪੀ. ਮਿੱਤਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, [15] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਐਰੋਵਿਲ (ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ) ਐਕਟ, 1980 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਐਰੋਬਿੰਦੋ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਉਕਤ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਬਹੁਮਤ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਆਰ.ਬੀ. ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ. ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

---

15 [1983] 1 ਐਸ.ਸੀ..ਆਰ 729 : (1983) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 51 : 1982 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 81

"163. ਸ਼੍ਰੀ ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਬਿੰਦੋ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।"

164. ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਹਿਲਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਵਰਗ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਔਰੋਵਿਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਥਿਤੀ ਨੇ ਮਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੁਰੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਔਰੋਵਿਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਈ ਮਾਮਲੇ ਲੰਬਿਤ ਸਨ, ਔਰੋਵਿਲ ਲਈ ਫੰਡ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਮੋੜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਮਾਹੌਲ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।.....

.....

171. ਸਾਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਕਤ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਸਥਿਤੀ ਬਦ ਤੋਂ ਬਦਤਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਔਰੋਵਿਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਘਿਣਾਉਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੇ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਹਰੇਕ ਧਿਰ ਨੇ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਔਰੋਵਿਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਔਰੋਵਿਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ 3 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਦੇਖੇ ਕਿ ਰਕਮ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਆਧਾਰ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ]

44. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਰਗ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਹੈ, ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਤੋਂ ਹੀ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਸਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਐਰੋਵਿਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਈ ਮਾਮਲੇ ਲੰਬਿਤ ਸਨ, ਐਰੋਵਿਲ ਲਈ ਫੰਡ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਮੋੜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਮਾਹੌਲ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਖਲ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

45. ਧਰਮ ਦੱਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, [16] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਇੰਡੀਅਨ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਵਰਲਡ ਅਫੇਅਰਜ਼ ਐਕਟ, 2001 ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੁਬਾਰਾ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

56. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਇਹ ਹਨ: ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਵਰਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸਮਝਣਯੋਗ ਭਿੰਨਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇ ਜੋ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਛੱਡੇ ਗਏ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਮਝਣਯੋਗ ਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਵਰਗੀਕਰਨ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਂ ਤਰਕਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

57. ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਸਦੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਠੋਸਤਾ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਕੁਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖੋਜਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਅਚਾਨਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ

---

16 [2003] ਪੂਰਕ 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 151 : (2004) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 712 : 2003 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 667

ਸੰਸਦ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 245 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਸੂਚੀ । ਦੇ ਐਂਟਰੀਆਂ 62 ਅਤੇ 63 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

58. ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1860 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਥਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੱਚਾਈ ਜਾਂ ਤੱਤ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1860 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਕੇਸ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਲੱਭਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਸਦ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

59. ਐਸ.ਪੀ. ਮਿੱਤਲ ਕੇਸ [(1983) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 51] ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਔਰੋਵਿਲ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 116, ਪੈਰਾ 169)।

"169. ਕੀ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਾਅ ਸਥਿਤੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਨ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਸੋਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਔਰੋਵਿਲ ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਹੀਂ।"

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਮੰਨ ਕੇ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਸ ਕਾਰਨ ਐਕਟ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਮੰਨਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

60. ਫਿਰ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਆਈ.ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਏ.ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਈ

ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਨ ਜੋ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਵਧੇਰੇ ਗੰਭੀਰ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਕੁਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਪਕੜ ਵਿੱਚ ਸਨ,ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਾਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ੀਕਰਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਏ.. ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੂਜਾ, ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੂਚੀ । ਦੇ ਐਂਟਰੀ 62 ਅਤੇ 63 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਰਗ ਵਜੋਂ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 14 ਦਾ ਕ੍ਰੋਧ ਨਹੀਂ ਝੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਐਸ.ਪੀ. ਮਿੱਤਲ [(1983) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 51] ਵਿੱਚ ਐਰੋਵਿਲ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਐਰੋਬਿੰਦੋ ਸੋਸਾਇਟੀ ਤੋਂ ਖੋਹਣ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀ । ਦੇ ਐਂਟਰੀ 63 ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਜੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ ਸਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਡਾਲਮੀਆ ਬਨਾਮ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਆਰ. ਤੇਂਦੋਲਕਰ [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਐਸ.ਸੀ. 538:1959 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 279] ਵਿੱਚ ਇੱਕ "ਵਿਅਕਤੀ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ, ਰਾਜਾ ਬੀਰਾ ਕਿਸ਼ੋਰ ਦੇਬ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1964 ਐਸ.ਸੀ. 1501: (1964) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 32] ਵਿੱਚ ਇੱਕ "ਮੰਦਰ" ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਚਰਨਜੀਤ ਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [1950 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 833: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1951 ਐਸ.ਸੀ. 41: 1950 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 869] ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਸਨ।

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ]

46. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਸਦੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤੱਤ ਲੱਭਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਕੁਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖੋਜਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਐਸ.ਪੀ. ਮਿੱਤਲ (ਪੂਰਕ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਰਗ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਜੋ ਉਸ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

47. ਪੀ. ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ,[17] ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (1- ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 11 (1- ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਡੀ.ਐਸ. ਰੈਡੀ (ਪੂਰਕ) ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਨ।

48. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸਥਾਪਤ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਆਗਿਆਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਰਕ-ਯੋਗ ਅੰਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਇਕਾਈ ਜਾਂ ਉੱਦਮ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਸਮੂਹ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਇਕਾਈ ਜਾਂ ਉੱਦਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦੀ/ਵਿਧਾਨਕ ਬਹਿਸਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ।

49. ਚਿਰੰਜੀਤ ਲਾਲ ਚੌਧਰੀ (ਪੂਰਕ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਮਿੱਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਉਪਕਰਮ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 13,000 ਲੋਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ, ਇਹ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ, ਇਹ ਘਾਟੇ ਵਿੱਚ ਚੱਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟ ਗੰਭੀਰ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮਾਮਲਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸਨੂੰ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਪਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੁਆਰਾ ਮਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਰ ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ 4 ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ।

---

17 [2008] 8 ਐਸਸੀਆਰ 1 : (2008) 5 ਐਸਸੀਸੀ 1: 2008 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 607

ਉਹ ਸਨ: (i) ਕਿ ਇਹ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਸੀ; (ii) ਇਹ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਇੱਕ ਆਰਥਿਕ ਇਕਾਈ ਸੀ; (iii) ਤਕਨੀਕੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਪਲਾਂਟਾਂ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਆਦਿ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਜਿਵੇਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ (iv) ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਇੰਨਾ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਅਜਿਹੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇ।

50. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐਸ.ਪੀ. ਮਿੱਤਲ (ਪੂਰਕ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਗੰਭੀਰ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਸਥਿਤੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਅਤੇ ਅਤਿਅੰਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੱਗੇ।

51. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਰਮ ਦੱਤ (ਪੂਰਕ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਵਿਸ਼ਵ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਸਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

52. ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਡੀ.ਐਸ. ਰੈਡੀ (ਪੂਰਕ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਰਗ ਵਜੋਂ ਸਮੂਹਬੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰ ਭਿੰਨਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੀ. ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ (ਪੂਰਕ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

53. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਕੱਲੀ ਇਕਾਈ, ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਉਪਕਰਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ, ਸੰਸਦੀ ਬਹਿਸਾਂ, ਆਦਿ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਅਤੇ ਅਤਿਅੰਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਪਾਇਆ।

54. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਵੀ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬੋਝ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਚਿਰੰਜੀਤ ਲਾਲ ਚੌਧਰੀ (ਪੂਰਕ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਨਾ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਅਤੇ ਦਾਸ, ਜੇਜੇ. ਅਸਹਿਮਤ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੋਝ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਉਸਨੂੰ ਅਸੰਭਵ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।

55. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

56. ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਇਕਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ 2016 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਦੇ ਐਸਓਆਰ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਇਕੋ ਇੱਕ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ-ਸਰ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਖਾਲਸਾ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਪਰਛਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ।

57. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

"ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 16 ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

(i) ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ।

(ii) ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

(iii) ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ।

(iv) ਆਰ.ਆਈ.ਐਮ.ਟੀ. ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ।

(v) ਰਿਆਤ ਬਾਹਰਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਮੋਹਾਲੀ।

(vi) ਆਦੇਸ਼ ਮੈਡੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬਠਿੰਡਾ।

(vii) ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਠਿੰਡਾ।

(viii) ਗੁਰੂ ਕਾਂਸ਼ੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬਠਿੰਡਾ।

(ix) ਥਾਪਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
(x) ਸੀਟੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
(xi) ਚਿਤਕਾਰਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਰਾਜਪੁਰਾ
(xii) ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
(xiii) ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਮੈਡੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
(xiv) ਐਲਪੀਯੂ, ਜਲੰਧਰ।
(xv) ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਜਲੰਧਰ।
(xvi) ਜੀਐਨਏ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਫਗਵਾੜਾ।
(xvii) ਬਾਬਾ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਧਿਆਣਾ ਸਾਹਿਬ, ਫਗਵਾੜਾ ।

ਥਾਪਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਲਵਲੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਖਪਾਤੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 52 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 22 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਹਨ। 19 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਦੋਆਬਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 7 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਹਨ; ਪਰ 29 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਮਾਝਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 3 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੈ, ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਬੀ.ਡੀ.ਐਸ., ਐਮ.ਬੀ.ਬੀ.ਐਸ., ਐਮ.ਡੀ., ਐਮ.ਡੀ.ਐਸ. ਅਤੇ ਨਰਸਿੰਗ ਕੋਰਸ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਹੈ ਜੋ ਅੱਜ ਵਿਵਾਦਿਤ ਐਕਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬੰਦ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

58. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 16 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਤਕਰੇਪੂਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਦਲੀਲਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਝਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਦੋਆਬਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

59. ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਜਵਾਬ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1) ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਸੀ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਚਰਚਾ ਹੋਈ ਸੀ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹੜੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਿਰੰਜੀਤ ਲਾਲ ਚੌਧਰੀ (ਪੂਰਕ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਸੰਬੰਧੀ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਕਤ ਚੁਣੌਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ 16 ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1) ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਪੱਖਪਾਤੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ।

ਬੀ.ਕੀ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਮਾਨੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

60. ਅਗਲਾ ਆਧਾਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਮਾਨੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਰਾਹ ਬਾਨੋ (ਪੂਰਕ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਆਰ.ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ., ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਉਦੈ ਯੂ. ਲਲਿਤ, ਜੇ. ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਪੈਰਾ 70 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ:

"95. ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਵੰਡ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ [ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਵੰਡ, 2012 ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 1, (2012) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1], ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੈਕਡੌਵੇਲ[ਏ.ਪੀ. ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੈਕਡੌਵੇਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, (1996) 3 ਐਸਸੀਸੀ 709] ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਮਨਮਾਨੀ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦਰਅਸਲ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਅਜੈ ਹਸੀਆ [ਅਜੈ ਹਸੀਆ ਬਨਾਮ ਖਾਲਿਦ ਮੁਜੀਬ ਸੇਹਰਾਵਰਦੀ, (1981) 1 ਐਸਸੀਸੀ 722: 1981 ਐਸਸੀਸੀ (ਐਲ ਐਂਡ ਐਸ) 258] ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਮਨਮਾਨੀ" ਹੈ, ਨੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ

ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ "ਮਨਮਾਨੀ" ਨੂੰ ਢਿੱਲੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਸਨੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਆਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 14 ਅਜਿਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ "ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੀ" ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਜਦੋਂ ਇਹ ਨਿਰਪੱਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਮਨਮੋਹਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪੱਖਪਾਤੀ ਜਾਂ ਭਾਈ-ਭਤੀਜਾਵਾਦ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤਰਕਸ਼ੀਲ, ਤਰਕ ਨਾਲ ਸੂਚਿਤ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਹਨ, ਆਦਿ।

96. ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਸੀਬੀਆਈ [ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਸੀਬੀਆਈ, (2014) 8 ਐਸਸੀਸੀ 682: (2014) 6 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 42: (2014) 3 ਐਸਸੀਸੀ (ਐਲ ਐਂਡ ਐਸ) 36] ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਲੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਸਥਾਪਨਾ ਐਕਟ, 1946 ਦੀ ਧਾਰਾ 6-ਏ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਸੀਬੀਆਈ [ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਸੀਬੀਆਈ, (2005) 2 ਐਸਸੀਸੀ 317: 2005 ਐਸਸੀਸੀ (ਐਲ ਐਂਡ ਐਸ) 241] ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜੈ ਹਸੀਆ [ਅਜੈ ਹਸੀਆ ਬਨਾਮ ਖਾਲਿਦ ਮੁਜੀਬ ਸਹਿਰਾਵਰਦੀ] ਸਮੇਤ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।, (1981) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 722: 1981 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਐਲ. ਅਤੇ ਐਸ.) 258], ਮਾਰਡੀਆ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ [ਮਾਰਡੀਆ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2004) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 311], ਮਾਲਪੇ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਆਚਾਰੀਆ [ਮਾਲਪੇ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਆਚਾਰੀਆ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, (1998) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1] ਅਤੇ ਮੈਕਡੌਵੇਲ [ਏ.ਪੀ. ਬਨਾਮ ਮੈਕਡੌਵੇਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਰਾਜ, (1996) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 709], ਹਵਾਲਾ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬਤਾ, ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

97. ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ: (ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਸਵਾਮੀ ਕੇਸ [ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਸੀਬੀਆਈ, (2014) 8 ਐਸਸੀਸੀ 682 : (2014) 6 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 42 : (2014) 3 ਐਸਸੀਸੀ (ਐਲ ਐਂਡ ਐਸ) 36], ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨੇ 721-22, ਪੈਰੇ 48-49)

"48. ਈ.ਪੀ. ਰੋਯੱਪਾ [ਈ.ਪੀ. ਰਾਏੱਪਾ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ., (1974) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 3: 1974 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਐਲ ਐਂਡ ਐਸ) 165] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 16 ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਕ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾ 85 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 38)

'85. ... ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਸਮਾਨਤਾ ਮਨਮਾਨੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ; ਇੱਕ ਗਣਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜਾ, ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਰਾਜਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤਰਕ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਮਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 16 ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮਨਮਾਨੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ

49. ਜਿੱਥੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ ਦਿਖਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਹਨ: (i) ਇੱਕ ਅਯੋਗ ਜਾਂ ਅਯੋਗ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵਿਤਕਰਾ, ਅਤੇ (ii) ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੌਂਪਣਾ; ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਭਾਵੇਂ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ - ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ

ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ, ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਦੇ ਵਾਂਗ ਚੰਗਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੀਤੀ ਕੀ ਹੈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦੀਆਂ।"

98. ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 6-ਏ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਮਨਮਾਨੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 98 ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਹੈ: (ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਸਵਾਮੀ ਕੇਸ [ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਸੀਬੀਆਈ, (2014) 8 ਐਸਸੀਸੀ 682: (2014) 6 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 42: (2014) 3 ਐਸਸੀਸੀ (ਐਲ ਐਂਡ ਐਸ) 36], ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 740)

"98. ਧਾਰਾ 6-ਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਉਪਬੰਧ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।"

99. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਲਿਮਟਿਡ [ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਲਿਮਟਿਡ, (1997) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 453], ਪੈਰਾ 22 'ਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ., ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੋਹਲੀ [ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੋਹਲੀ, (2012) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 312: (2012) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਸਿਵ) 481], ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੈਰਾ 17 ਤੋਂ 19 ਤੱਕ, ਰਾਜਬਾਲਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ [ਰਾਜਬਾਲਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, (2016) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 445], ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੈਰਾ 53 ਤੋਂ 65 ਤੱਕ ਅਤੇ ਬਿਨੋਏ ਵਿਸ਼ਵਮ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [ਬਿਨੋਏ ਵਿਸ਼ਵਮ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2017) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 59], ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੈਰਾ 80 ਤੋਂ 82 ਤੱਕ, ਮੈਕਡੌਵੇਲ [ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੈਕਡੌਵੇਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, (1996) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 709] ਨੂੰ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ "ਮਨਮਾਨੀ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਕਡੌਵੇਲ [ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੈਕਡੌਵੇਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, (1996) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 709] ਖੁਦ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹੈ, ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਉੱਚ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਤਾਕਤ, ਭਾਵੇਂ ਇਸਦਾ ਤਰਕ ਗਲਤ ਹੋਵੇ। ਮੈਕਡੌਵੇਲ [ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੈਕਡੌਵੇਲ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ, (1996

3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 709] ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ, ਇਸ ਲਈ, ਹੁਣ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ।

100. ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਲੂਲਰ ਆਪਰੇਟਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਟ੍ਰਾਈ [ਸੈਲੂਲਰ ਆਪਰੇਟਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ] ਵਿੱਚ। ਭਾਰਤ ਬਨਾਮ ਟ੍ਰਾਈ, (2016) 7 ਐਸਸੀਸੀ 703] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨੇ 736-37, ਪੈਰਾ 42-44)
"ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ

42. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੁਣੌਤੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। [ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਨਿਊਜ਼ਪੇਪਰਜ਼ (ਬੰਬਈ) (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਨਿਊਜ਼ਪੇਪਰਜ਼ (ਬੰਬਈ) (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (1985) 1 ਐਸਸੀਸੀ 641: 1985 ਐਸਸੀਸੀ (ਟੈਕਸ) 121], ਪੰਨਾ 689, ਪੈਰਾ 75 'ਤੇ ਐਸਸੀਸੀ ਦੇਖੋ।]

43. "ਪ੍ਰਗਟ ਮਨਮਾਨੀ" ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਦੋ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ। ਖੋਡੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ [ਖੋਡੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ, (1996) 10 ਐਸਸੀਸੀ 304] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 314, ਪੈਰਾ 13)

'13. ਅੱਗੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਮਨਮਾਨੇ, ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹਨ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 19(1)(ਜੀ) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਨਿਯਮ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਮਨਮਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੋ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਮਨਮਾਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਟੈਸਟ ਜੋ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ

ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਨਿਊਜ਼ਪੇਪਰਜ਼ (ਬੰਬੇ) (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਨਿਊਜ਼ਪੇਪਰਜ਼ (ਬੰਬੇ) (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, (1985) 1 ਐਸਸੀਸੀ 641: 1985 ਐਸਸੀਸੀ (ਟੈਕਸ) 121] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜੋ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ; "ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ"। ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਜੱਜ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ, "ਸੰਸਦ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ; ਉਹ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਅਤਿ-ਆਚਾਰੀ ਹਨ"। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਮਨਮਾਨੀ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਵੇਗੀ। ਪਰ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਇੰਨਾ ਮਨਮਾਨੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਾਂ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾ ਕਰੇ।

44. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਰਮਾ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ।[ਸ਼ਰਮਾ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਬਨਾਮ ਏ.ਪੀ. ਰਾਜ, (2002) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 188], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨੇ 203-04, ਪੈਰਾ 25)

‘**25.** ... ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਪਹੁਦਰੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਟੈਸਟ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਕਿਸੇ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਆਪਹੁਦਰੇ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ। ਮਨਮਾਨੀ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। "ਮਨਮਾਨੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ: ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਮਨਮੋਹਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਢੁਕਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ, ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ, ਗੈਰ-ਤਰਕਸ਼ੀਲ, ਤਰਕ ਜਾਂ ਨਿਰਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।' ”

(ਮੂਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ)

101. ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਨਿਊਜ਼ਪੇਪਰਜ਼ (ਬੰਬੇ) (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਨਿਊਜ਼ਪੇਪਰਜ਼ (ਬੰਬੇ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ,, (1985) 1 ਐਸਸੀਸੀ 641: 1985 ਐਸਸੀਸੀ (ਟੈਕਸ) 121]

ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ ਕਿ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੁਣੌਤੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰਗਟ ਮਨਮਾਨੀ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਗਟ ਮਨਮਾਨੀ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਮਨਮਾਨੀ, ਤਰਕਹੀਣ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਢੁਕਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤਹੀਣ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਮਾਨੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਕਿ ਮਨਮਾਨੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰਗਟ ਮਨਮਾਨੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ]

61. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਰੀਮਨ, ਜੇ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਲਲਿਤ, ਜੇ. ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੁਰੀਅਨ ਜੋਸਫ਼, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਰੀਮਨ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਗੇ।

62. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਗਟ ਮਨਮਾਨੀ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਗਟ ਮਨਮਾਨੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਮਨਮਾਨੀ, ਤਰਕਹੀਣ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਢੁਕਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤਹੀਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਮਾਨੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੇ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਗਟ ਮਨਮਾਨੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨਮਾਨੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੈਰਾ 95 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਵੰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 2012 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਮਨਮਾਨੀ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਅਜੈ ਹਸੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਖਾਲਿਦ ਮੁਜੀਬ ਸਹਿਰਾਵਰਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ[19] ਸਮੇਤ ਪਹਿਲਾਂ

---

18 [2012] 9 ਐਸਸੀਆਰ 311: (2012) 10 ਐਸਸੀਸੀ 1

19 [1981] 2 ਐਸਸੀਆਰ 79 : (1981) 1 ਐਸਸੀਸੀ 722 : 1980 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 218

ਦੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਨੂੰ ਢਿੱਲੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

63. ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਆਓ ਅਸੀਂ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ।

64. ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਦੇ ਐਸਓਆਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਖਾਲਸਾ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 2016 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਇਸਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਪਰਛਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 1892 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਕਾਲਜ ਹਨ ਜੋ 1954 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1968 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਵੂਮੈਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ 2009 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਫਾਰਮੇਸੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਾਅਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਦਿੱਖ ਨੂੰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਛੂਹਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਖ਼ਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ 3 ਕਾਲਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਫਾਰਮੇਸੀ, ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਵੂਮੈਨ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।"

65. ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਵੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਕਸ਼ੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਕੈਂਪਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਕਤ ਨਕਸ਼ੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ 1892 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਰਾਸਤੀ ਇਮਾਰਤ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਾਨਤਾ ਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਪਰਛਾਵਾਂ ਅਤੇ

ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਖਾਲਸਾ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਈ ਹੈ, ਇੱਕ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਮਾਨੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਮਪੁਗਨਡ ਐਕਟ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

66. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

(i) ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;

(ii) 1 ਨਵੰਬਰ 2017 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.ਨੰ. 2017 ਦਾ ਸੰਖਿਆ 17150 (ਓ ਅਤੇ ਐਮ) ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ;

(iii) ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਸੰਖਿਆ 17150 ਆਫ਼ 2017 (ਓਐਂਡਐਮ) ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਰਿਪੀਲ) ਐਕਟ, 2017 ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 2016 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ 29 ਮਈ 2017 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ

(iv) ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।

67. ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ.ਐਸ. ਪਟਵਾਲੀਆ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਾਦਨ ਫਰਾਸਤ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੀਮਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

68. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ), ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

†ਸਿਰਲੇਖ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ